

Çok Boyutlu Duygusal ?stismar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çok Boyutlu Duygusal ?stismar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19187>

Özet

Çok Boyutlu Duygusal İstismar Ölçeği (ÇBDİÖ), İngilizce orijinali **Multidimensional Measure of Emotional Abuse (MMEA)** olan psikolojik bir ölçek olup, duygusal istismarın farklı boyutlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe uyarlaması (MMEA-TR), Toplu Demirtaş, Hatipoğlu Sümer ve Murphy (2018) tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu adaptasyon çalışması, özellikle üniversite öğrencilerinde görülen duygusal istismar deneyimlerinin sıklığı ve çeşitliliğini belirlemeyi hedeflemiştir. Ölçek, ilişkilerde karşılaşılan **psikolojik taciz**, aşağılama, izolasyon ve tehdit gibi **duygusal istismar** davranışları çok yönlü doğasını yakalamak için tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Duygusal İstismar, Psikolojik Taciz, MMEA-TR, Çok Boyutlu Ölçek, Psikometri, Uyarlama, Üniversite Öğrencileri.

Yazarlar

Ezgi Toplu Demirtaş, Zeynep Hatipoğlu Sümer, C. M. Murphy

Amaç

Bu ölçek, bireylerin romantik veya yakın ilişkilerinde maruz kaldıkları **duygusal istismar** davranışlarının yoğunluğunu ve farklı tezahürlerini bilimsel olarak ölçmek amacıyla hazırlanmıştır. Ölçeğin Türkçe uyarlamasının temel amacı, Türkiye'deki popülasyonun kültürel ve dilsel özelliklerine uygun, geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sağlamaktır.

MMEA-TR, klinisyenlere ve araştırmacılara, duygusal istismarın yalnızca tek bir boyutta değil, bir dizi karmaşık davranış kalıbı olarak var olduğunu anlamalarına yardımcı olacak yapısal bir çerçeve sunar. Bu, istismar mağdurlarına yönelik daha hedefli müdahale programlarının geliştirilmesini destekler.

Yapı

Çok Boyutlu Duygusal İstismar Ölçeği, **duygusal istismar** kavramını tekil bir olay yerine, birden fazla boyutu içeren karmaşık bir yapı olarak ele alır. Bu boyutlar genellikle **sözel saldırı**, sosyal izolasyon, aşağılama, tehdit etme ve kaynakları kısıtlama gibi davranışları içerir. Ölçek, bu davranışların sıklığını ölçerek, istismarın şiddeti hakkında nicel veriler sunar.

Ölçeğin çok boyutlu yapısı, duygusal istismarın gizli ve manipülatif doğasını yansıtır. Araç,

ma?durlar?n ya?ad??? deneyimlerin çe?itlili?ini ayr???rarak, her bir istismar türünün psikolojik sonuçlar?n? ayr? ayr? incelemeye olanak tan?r. Orijinal MMEA'n?n yap?sal bile?enlerinin Türkçe popülasyonunda da geçerlili?inin ara?t?r?lmas?, uyarlama çal??mas?n?n temel odak noktas? olmu?tur.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlamas?na yönelik geçerlik çal??malar?, genellikle yap? geçerli?ini ve ölçüt ba??ml? geçerli?i (criterion validity) incelemeyi içerir. Toplu Demirta? ve arkadaşlar? (2018) taraf?ndan yap?lan çal??mada, ölçe?in maddelerinin, teorik olarak temsil etmesi beklenen **duygusal istismar** yap?s?n? ne ölçüde temsil etti?ini belirlemek için analizler yap?lm??t?r.

Spesifik geçerlik katsay?lar? ve detayl? istatistiksel sonuçlar için ana referans makaleye ba?vurulmal?d?r (doi: 10.1891/0886-6708.VV-D-16-00087). Uyarlama çal??mas?, MMEA-TR'nin Türk kültüründe **duygusal istismar?** geçerli bir ?ekilde ölçebilece?ini gösteren öncül **psikometrik** kan?tlar sunmu?tur.

Güvenirlik

Güvenirlik, bir ölçüm arac?n?n tutarlılı??n? ifade eder. MMEA-TR'nin güvenilirli?i, genellikle **iç tutarlılık** (Cronbach alfa katsay?s?) ve test-tekrar test güvenilirli?i yöntemleriyle incelenmi?tir. ?ç tutarlılık analizi, ölçekteki tüm maddelerin ayn? yap?y? ölçme derecesini gösterir.

2018 çal??mas?, MMEA-TR'nin alt boyutlar? ve genel ölçek puan? için kabul edilebilir düzeyde iç tutarlılık katsay?lar? rapor etmi?tir. Bu bulgular, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı madde gruplar?yla benzer sonuçlar verebilece?ine işaret eder, bu da arac?n bilimsel ara?t?rmalarda kullan?m?n? destekleyen önemli bir **psikometrik** özelliktir.

Faktör Analizi

Çok Boyutlu Duygusal İstismar Ölçeği'nin faktör yap?s?n?n incelenmesi, ölçe?in çok boyutlu teorik çerçevesini ampirik olarak do?rulamak için kritik öneme sahiptir. Uyarlama çal??mas?nda, Türkçe veri setinde orijinal ölçek yap?s?n?n korunup korunmadı??n? veya kültürel farklılıklar nedeniyle yeni faktörlerin ortaya çık?p çıkmadı??n? belirlemek amacıyla **faktör analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r.

Genellikle **Do?rulayıcı Faktör Analizi (DFA)**, MMEA'n?n çok faktörlü yap?s?n?n (örneğin, a??allama, izolasyon, tehdit) Türk üniversite öğrencisi örnekleminde de uygun model uyumu gösterip göstermedi?ini test etmek için uygulan?r. Bu analizler, MMEA-TR'nin kuramsal yap?s?n?n sa?lamlı??n? ve kültürel geçerli?ini desteklemektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: Kağıt-kalem testi veya dijital uygulama.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Yetişkinler, özellikle yakın ilişkilerde olan bireyler.

Age Group: Üniversite öğrencileri (uyarlama çalışması için yapıldığı temel grup). Genişletilebilir yetişkin popülasyonu.

Population Details: Uyarlama çalışması, üniversite öğrencileri örnekleminde gerçekleştirilmiştir.

Test Methodology: Bireylerin, yakın partnerleri tarafından gerçekleştirilen duygusal istismar davranışlarının sıklığını bildirmeleri esasına dayanır. Derecelendirme, 8'li **Likert Ölçeği** kullanılarak yapılır (sıkalık ölçeği).

Anahtar Kelimeler

MMEA, Duygusal İddet, İlişki Kalitesi, Çift Terapisi, **Likert Ölçeği**, Psikolojik Ölçüm, Üniversite Öğrencileri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut değil (Kaynakta belirtilmemiştir).

Affiliation Email addresses: ezgitoplu@hotmail.com (Sorumlu Yazar İletişim)

Correspondence Address: İletişim için sorumlu yazarın e-posta adresi kullanımalıdır.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin ticari kullanımı ve kopyalanması için yazarlardan izin alınması gerekmektedir. Sorumlu yazar (Ezgi Toplu Demirtaş) ile e-posta yoluyla iletişime geçilmelidir. Ölçeğin Türkçe **uyarlama** çalışması 2018 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanıma ilişkin ücret bilgisi, yazarla doğrudan iletişime kurularak öğrenilmelidir.

Kaynaklar

Toplu Demirtaş, E., Hatipoğlu Sümer, Z., & Murphy, C. M. (2018). Turkish version of the

Multidimensional Measure of Emotional Abuse (MMEA-TR): Preliminary psychometrics in college students. *Violence and Victims*, 33(2), 275-295. doi: 10.1891/0886-6708.VV-D-16-00087.

Makalenin bilimsel özeti [ncbi.nlm.nih.gov](https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov) adresinde mevcuttur.

Çok Boyutlu Duygusal İstismar Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddelerin tam listesi ve puanlama yönergeleri için lütfen sorumlu yazar Ezgi Toplu Demirtaş ile iletişime geçiniz veya 2018 tarihli bilimsel makaleye başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM